

GR411LES020 - Εκβολή Τσικνιά

Περιγραφή

Η εκβολή Τσικνιά βρίσκεται 1,7 χιλιόμετρα νοτιοανατολικά από το Κεραμί. Ο Τσικνιάς έχει τη μεγαλύτερη λεκάνη απορροής από όλους τους ρύακες που εκβάλουν στον κόλπο Καλλονής και στην εκβολή δημιουργείται ένα δελτοειδές σύστημα επί των αμμωδών αποθέσεων. Συμπεριλαμβάνεται στην απογραφή του WWF Ελλάς για τους υγρότοπους του Αιγαίου (Κατσαδωράκης & Παραγκαμιάν 2007). Ο υγρότοπος αποτελούσε στο παρελθόν ενιαίο σύστημα με όλους τους υγρότοπους στο μυχό του κόλπου Καλλονής. Το σύστημα αυτό συρρικνώθηκε και κατακερματίστηκε λόγω δόμησης και επέκτασης καλλιεργειών. Επιπλέον η κοίτη του κάτω ρου του ποταμού ευθυγραμμίστηκε, εκβαθύνθηκε και εκχερσώθηκε η παρόχθια βλάστηση τη δεκαετία του '60 (Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000). Σήμερα ο υγρότοπος έχει έκταση 367 στρέμματα και περιλαμβάνει την εκβολή του Τσικνιά η οποία έχει απρόσκοπτη επικοινωνία με τη θάλασσα και εκατέρωθεν παράκτια έλη τα οποία είναι κατακερματισμένα λόγω απόθεσης αδρανών υλικών, δόμησης, διάνοιξης δρόμων, καλλιεργειών και αγροτικών εγκαταστάσεων (θερμοκήπια). Εντοπίστηκαν 4 κύριοι τύποι οικοτόπων: 1410 - Μεσογειακά αλίπεδα (*Juncetalia maritimi*), 1130 - Εκβολές ποταμών, 92D0 - Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες (*Nerio-Tamaricetea* και *Securinegion tinctoriae*), 2110 - Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες. Παρά την υποβάθμιση που συνεχίζει να υφίσταται (ρύπανση, στερεά απορρίμματα, εκχέρσωση της κοίτης σε τακτά χρονικά διαστήματα, κ.ά.), ο υγρότοπος διατηρεί αξιοσημείωτη βιοποικιλία. Οι Μανδυλάς & Καρδακάρη (2000) δίνουν ένα κατάλογο με 100 είδη σημαντικών ειδών πουλιών και κάνουν αναφορά σε βιοδηλωτικά ίχνη βίδρας. Στην εκβολή υπάρχουν αρκετά είδη ψαριών που εισέρχονται από τη θάλασσα, ευρύαλα είδη (*Knipowitschia caucasica*, *Aphanius fasciatus*) (Bianco et al. 1996), ενώ στα ανάντη έχει αναφερθεί το ψάρι των γλυκών νερών *Squalius cii* (Stoumboudi et al. 2006). Υπάρχουν επίσης σημαντικοί πληθυσμοί βατράχων (*Pelophylax bedriagae*) και νεροχελώνων (*Mauremys rivulata*). Ολόκληρος ο υγρότοπος βρίσκεται εντός των ορίων Ζώνης Ειδικής Προστασίας (GR4110007) και το μεγαλύτερο τμήμα του εντός Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (GR4110004) (ΦΕΚ 60/Α/2011). Το ανατολικό της κοίτης τμήμα του υγρότοπου βρίσκεται εντός του Καταφυγίου Αγρίας Ζωής «Αλυκή Καλλονής - Νουτζάρια - Καντρί -Μέσα» (ΦΕΚ 387/Δ/2009). [Επίσκεψη για την απογραφή: Ν. Παναγιώτου 3/2004, Κ. Παραγκαμιάν 2/2006].

Γενικές πληροφορίες

Βασικές πληροφορίες

Τοποθεσία υγρότοπου:	Παράκτιος
Τύπος υγρότοπου:	Εκβολή
Φυσικός / Τεχνητός:	Φυσικός
Περιοχή (Ha):	36.71
Hydrological interaction with other wetland:	Όχι -
Αλατότητα νερού:	Υφάλμυρο
Είσοδος γλυκού νερού:	Χείμαρρος / Ρύακας και επιφανειακός υδροφορέας
Επιφανειακή έξοδος νερού:	Έξοδος από παρυφές λίμνης, ή ανεμπόδιση έξοδος από ποτάμι
Ελεύθερη επιφάνεια νερού (%):	5 - 25
Υδροπερίοδος:	Μόνιμη

Γεωγραφική πληροφορία

Περιφέρεια:	Βορείου Αιγαίου
--------------------	-----------------

Περιφερειακή ενότητα:	Λέσβου
Νησί:	Λέσβος
Δήμος:	Λέσβου
Coordinates (WGS84):	26.221815 E - 39.203315 N

Κατάσταση υγρότοπου

Κατάσταση υγρότοπου:	4 - Το αρχικό φυσικό περιβάλλον/τοπίο πολύ διαταραγμένο (<10% απείραχτο)
----------------------	--

Ramsar wetland types

Τύπος Ramsar	Κάλυψη (%)
E -- Αμμώδεις, χαλικώδεις και κροκαλώδεις παραλίες. Περιλαμβάνονται συστήματα αμμοθινών, λωρίδες άμμου και αμμώδεις νησίδες	5 - 25
F -- Εκβολικά ύδατα. Τα μόνιμα ύδατα των εκβολών και τα εκβολικά συστήματα των δέλτα	26 - 50
H -- Διαπαλιρροϊκά έλη. Συμπεριλαμβάνονται αλμυρόβαλτοι, αλίπεδα, φυσικές αλυκές, παλιρροϊκά έλη υφάλμυρου και γλυκού νερού	5 - 25

Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Δημόσιο - Δημοτικό / Ιδιωτικό

Καθεστώς προστασίας και άλλοι χαρακτηρισμοί

Καθεστώς προστασίας

Κατηγορία καθεστώτος προστασίας	Υποκατηγορία καθεστώτος προστασίας	Ονομασία περιοχής	Κωδικός	Κάλυψη (%)	Νομοθεσία
Περιοχή προστασίας της βιοποικιλότητας	Ειδική ζώνη διατήρησης	Λέσβος: Κόλπος Καλλονής και Χερσαία Παράκτια Ζώνη	GR4110004	85	N. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011)
Περιοχή προστασίας της βιοποικιλότητας	Ζώνη ειδικής προστασίας	Λέσβος: Παράκτιοι Υγρότοποι Κόλπου Καλλονής	GR4110007	100	N. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011)
Άλλες προστατευόμενες περιοχές	Καταφύγιο άγριας ζωής	Αλυκή Καλλονής - Νουτζάρια - Καντρί -Μέσα	K999	44	ΦΕΚ 387/Δ/2009

Ecosystem Services, Activities & Impacts

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες

Τύπος Οικοσυστημικής υπηρεσίας	Οικοσυστημική υπηρεσία	Κλίμακα Οφέλους	Σημαντικότητα
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Ρύθμιση διάβρωσης		
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Ρύθμιση πλημμυρικών φαινομένων		
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Καθαρισμός υδάτων		
Ρυθμιστικές υπηρεσίες	Ρύθμιση υδάτων		
Υποστηρικτικές υπηρεσίες	Κύκλος θρεπτικών		
Υποστηρικτικές υπηρεσίες	Παροχή ενδιαιτημάτων		

Δραστηριότητες στον υγρότοπο

Δραστηριότητες	Ένταση
100 = Καλλιέργειες	Μεσαία
140 = Βόσκηση	Μεσαία
230 = Κυνήγι	Μεσαία
243 = λαθροθηρία, χρήση παγίδων και δηλητηρίων	Άγνωστη
302 = αφαίρεση υλικών από παραλίες	Μικρή
402 = ασυνεχής δόμηση	Μικρή
423 = απόρριψη αδρανών υλικών (μπαζα)	Μεσαία

502 = οδικό δίκτυο	Μεσαία
511 = δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας	Μικρή
690 = Άλλες δραστηριότητες αναψυχής και τουρισμού	
701 = ρύπανση νερού	Μεσαία
802 = απόκτηση εδαφών από θάλασσα, εκβολή ή έλος	Μεγάλη
803 = επιχωμάτωση χαντακιών, τελμάτων, στερνών, βάλτων	Μεσαία
820 = Απομάκρυνση ιζημάτων (λάσπη, κ.ά.)	Μεσαία

Δραστηριότητες στη λεκάνη απορροής

Δραστηριότητες	Ένταση
100 = Καλλιέργειες	Μεγάλη
140 = Βόσκηση	Μεσαία
230 = Κυνήγι	Μεσαία
400 = Αστικοποιημένες περιοχές, δόμηση	Μικρή
420 = Απορρίψεις απορριμμάτων / αδρανών	Μεσαία
502 = οδικό δίκτυο	Μεσαία
511 = δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας	Μεσαία
701 = ρύπανση νερού	Μεσαία
810 = Αποστράγγιση	Μεσαία
820 = Απομάκρυνση ιζημάτων (λάσπη, κ.ά.)	Μεγάλη
850 = Ανθρωπογενής μεταβολή των υδρογραφικών λειτουργιών	Μεσαία

Επιπτώσεις

Impact type	Ένταση
AS- = Μείωση αισθητικής τοπίου	
FB- = Διαταραχή της φυσικής ισορροπίας/αλληλεπίδρασης μεταξύ ειδών ζώων	
FCD = Απώλεια της πανιδικής ποικιλότητας	
FP- = Μείωση των πληθυσμών των ειδών ζώων	
HF- = Κατακερματισμός ενδιαιτημάτων	
HL- = Απώλεια ενδιαιτημάτων	
LW- = Μείωση των αξιών άγριας πανίδας/άγριας ζωής	
VC- = Αλλαγή στην σύνθεση των ειδών χλωρίδας	
VP- = Μείωση των πληθυσμών των ειδών χλωρίδας	
VS- = Αλλαγή στην δομή της βλάστησης	

Οικότοποι & Βλάστηση

Τύποι οικότοπων

Τύποι οικότοπων	Κάλυψη (%)
1410 Μεσογειακά αλίπεδα (<i>Juncetalia maritimi</i>)	5 - 25
1130 Εκβολές ποταμών	5 - 25
92D0 Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες (<i>Nerio-Tamaricetea</i> και <i>Securinegion tinctoriae</i>)	< 5
2110 Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες	5 - 25

Τύποι βλάστησης

Τύπος βλάστησης	Κάλυψη (%)
Αμμόφιλη	5 - 25
Θαμνώδης / Δενδρώδης	< 5
Υγρολιβαδική	5 - 25
Υπερυδατική	5 - 25

Είδος

Χλωρίδα

Είδος	Κυριαρχία	Reference
Arundo donax		
Carex sp.		
Centaurea spinosa	Κυρίαρχο	Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Juncus spp.		
Nerium oleander		Κατσαδωράκης & Παραγκαμιάν 2007
Phragmites australis		
Salix sp.		Κατσαδωράκης & Παραγκαμιάν 2007
Scirpus sp.		
Tamarix sp.	Κυρίαρχο	Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Vitex agnus-castus		Κατσαδωράκης & Παραγκαμιάν 2007

Πανίδα

Πτηνά	Πληθυσμός	Κατάσταση φωλιάσματος	Αναφορές
Accipiter nisus (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Aquila chrysaetos (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Aquila pomarina (C.L.Brehm, 1831)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Buteo buteo (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Buteo rufinus (Cretzschmar, 1829)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Circaetus gallicus (Gmelin, 1788)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Circus aeruginosus (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Circus cyaneus (L., 1766)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Hieraaetus fasciatus (Vieillot, 1822)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Pernis apivorus (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Cygnus olor (Gmelin, 1789)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Actitis hypoleucos (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Burhinus oedicnemus (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Calidris alpina (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Calidris ferruginea (Pontoppidan, 1763)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Calidris minuta (Leisler, 1812)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Calidris temminckii (Leisler, 1812)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Charadrius alexandrinus (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Charadrius dubius (Scopoli, 1786)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Charadrius hiaticula (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Chlidonias hybrida (Pallas, 1811)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Chlidonias leucopterus (Temminck, 1815)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Chlidonias niger (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Gallinago gallinago (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Gallinago media (Latham, 1787)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Gelochelidon nilotica (Gmelin, 1789)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Glareola pratincola (L., 1766)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Himantopus himantopus (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Hydrocoloeus minutus (Pallas, 1776)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Hydroprogne caspia (Pallas, 1770)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Larus fuscus (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Larus melanocephalus (Temminck, 1820)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Limosa limosa (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Numenius arquata (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Numenius phaeopus (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Philomachus pugnax (L., 1758)	1-10		Pasquali 1988
Philomachus pugnax (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Pluvialis squatarola (L., 1758)	1-10		Pasquali 1988
Sterna hirundo (L., 1758)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Sterna sandvicensis (Latham, 1787)			Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000

Sternula albifrons (Pallas, 1764)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Tringa erythropus (Pallas, 1764)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Tringa glareola (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Tringa nebularia (Gunnerus, 1767)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Tringa ochropus (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Tringa totanus (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Ardea alba (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Ardea cinerea (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Ardea purpurea (L., 1766)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Ardeola ralloides (Scopoli, 1769)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Botaurus stellaris (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Ciconia ciconia (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Ciconia nigra (L., 1758)	1-10	Pasquali 1988
Ciconia nigra (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Egretta garzetta (L., 1766)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Ixobrychus minutus (L., 1766)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Nycticorax nycticorax (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Plegadis falcinellus (L., 1766)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Alcedo atthis (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Falco biarmicus (Temminck, 1825)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Falco eleonora (Géné, 1839)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Falco peregrinus (Tunstall, 1771)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Falco subbuteo (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Falco tinnunculus (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Falco vespertinus (L., 1766)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Fulica atra (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Gallinula chloropus (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Porzana porzana (L., 1766)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Rallus aquaticus (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Acrocephalus arundinaceus (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Acrocephalus palustris (Bechstein, 1798)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Acrocephalus schoenobaenus (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Acrocephalus scirpaceus (Hermann, 1804)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Anthus cervinus (Pallas, 1811)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Anthus pratensis (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Anthus spinoletta (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Anthus trivialis (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Locustella luscinioides (Savi, 1824)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Riparia riparia (L., 1758)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000
Tachybaptus ruficollis (Pallas, 1764)		Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000

Ερπετά	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
Mauremys rivulata (Valenciennes, 1833)		Γ. Κατσαδωράκης & Ν. Παναγιώτου 28.04.2005

Αμφίβια	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
Pelophylax bedriagae (Camerano, 1882)		Ν. Παναγιώτου 10.03.2004

Ψάρια	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
Aphanius fasciatus (Valenciennes, 1821)	Παρόν	Bianco et al. 1996
Knipowitschia caucasica (Berg, 1916)	Παρόν	Bianco et al. 1996
Squalius cf. cii (Richardson, 1856)	Παρόν	Stoumboudi et al. 2006

Ασπόνδυλα	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορές
Ischnura elegans (Vander Linden, 1820)		Lorau 1995b
Crocothemis erythraea (Brullé, 1832)		Lorau 1995b
Orthetrum brunneum (Fonscolombe, 1837)		Lorau 1995b
Orthetrum cancellatum (Linnaeus, 1758)		Lorau 1995b

Αναφορές

- Bianco, P. G., H. Ahnelt, and P. S. Economidis. 1996. The freshwater fishes from eastern, and large Mediterranean islands with comments on their safety status. *Acta Univ. Carol. Biol.* 40:45-60.
- Lopau, W. 1995b. Die Libellenfauna der Insel Lesbos (Libellen, Lurche, Kriechtiere). *Naturkundliche Reiseberichte*, Heft 3, Gnarrenburg, Germany. 83pp.
- Pasquali, R. 1988. Osservazioni ornithologiche nelle isole Egee della Grecia (Cicladi, Dodecaneso, Egeo Nord Orientale). *Riv. Ital. Orn.* 58(3-4):169-176.
- Stoumboudi, M. T., M. Kottelat, and R. Barbieri. 2006. The fishes of the inland waters of Lesvos Island, Greece. *Ichthyol. Explor. Freshwaters* 17(2):129-146.
- Κατσαδωράκης, Γ., και Κ. Παραγκαμιάν. 2007. Απογραφή των υγροτόπων των νησιών του Αιγαίου: Ταυτότητα, οικολογική κατάσταση και απειλές. Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση - WWF Ελλάς, Αθήνα. 392 σελ.
- Μανδυλάς, Χ., και Ν. Καρδακάρη. 2000. Προστασία και ανάδειξη Υγρότοπου Κόλπου Καλλονής Λέσβου. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη. ΥΠΕΧΩΔΕ, Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λέσβου, ΑΔΕΤΑ Καλλονής.
- Πορτόλου, Δ., Σ. Μπουρδάκης, Χ. Βλάχος, Θ. Καστρίτης και Τ. Δημαλέξης (επ.). 2009. Οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας. Περιοχές Προτεραιότητας για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα. 497 σελ.

Αντιπροσωπευτική φωτογραφία & Χάρτης

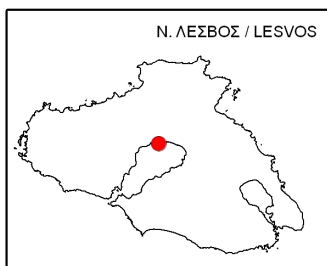
© Νίκος Παναγιώτου / WWF Ελλάς

LES020 - Εκβολή Τσικνιά / Tsiknias estuary

Google

Δορυφορική εικόνα: Google Earth / WGS84 - Satellite image: Google Earth / WGS84

0 95 190 380 570 m

Όρια υγρότοπου
Site boundaries

Νησιωτικοί υγρότοποι της Ελλάδας - Island wetlands of Greece